

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

- 1p 10 De man van koningin Wilhelmina, prins Hendrik, werd geboren in Duitsland. Hendrik ging vlak na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog op bezoek in Limburg. Omdat hij in de buurt was, stak hij de grens over naar België. Daar bracht hij een bezoek aan een aantal Duitse soldaten die hij kende van vroeger. Koningin Wilhelmina werd boos op haar man toen zij van dit bezoek hoorde.

→ Geef een **politieke** reden waarom koningin Wilhelmina boos werd.

Gebruik bron 4.

- 1p 11 Welke kaart hoort bij het verhaal van de soldaat?
- A kaart 1
 - B kaart 2
 - C kaart 3
 - D kaart 4

Gebruik bron 5.

- 1p 12 De vier gedichten geven een indruk van de Eerste Wereldoorlog. In een van de gedichten wordt beschreven hoe iemand wordt gedood door een wapen dat tijdens deze oorlog **voor het eerst** werd toegepast. In welk gedicht wordt dit wapen beschreven?
- A gedicht 1
 - B gedicht 2
 - C gedicht 3
 - D gedicht 4

Gebruik bron 6.

- 1p 13 Het sierbord is gemaakt om mensen te herinneren aan een kenmerk van het dagelijks leven in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog.
- Welk kenmerk wordt bedoeld?

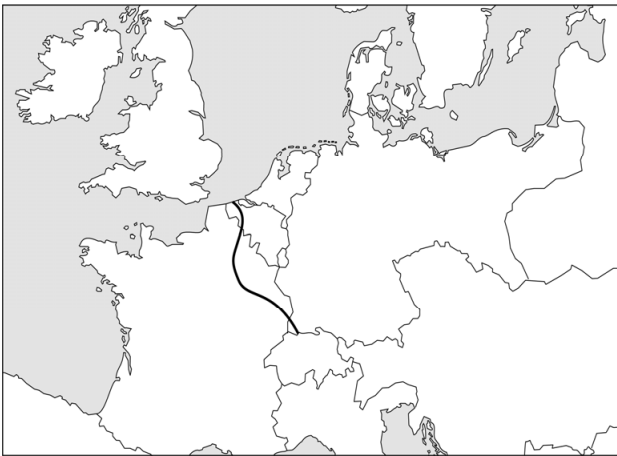
bron 4

Hieronder staat eerst een verhaal. Daarna volgen vier kaarten waarop een frontlinie staat aangegeven.

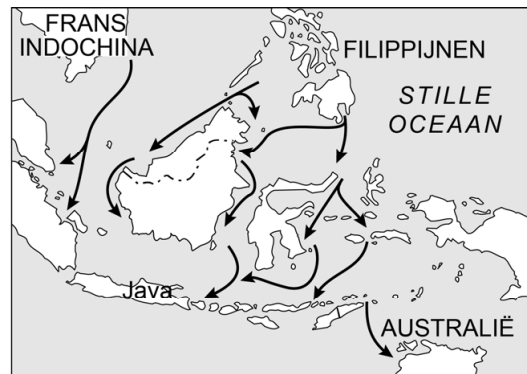
Een soldaat vertelt over een aanval:

Ik hijs mezelf op uit de loopgraaf, val met mijn gezicht in de modder en sta weer op. De eerste soldaten hebben de vijandelijke loopgraaf bereikt, als plotseling boven onze hoofden granaten uit elkaar spatten. Om mij heen slaan de kogels in de grond. Ik ben bij het prikkeldraad aangekomen. Ik stap met moeite over paaltjes heen. Het angstzweet breekt mij uit, want ik geloof dat er tientallen mitrailleurs op me gericht zijn. Alweer een zinloze aanval en zo gaat het al jaren.

kaart 1

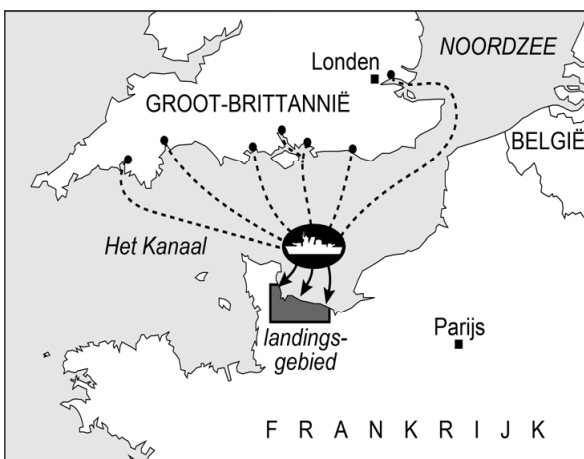
kaart 2

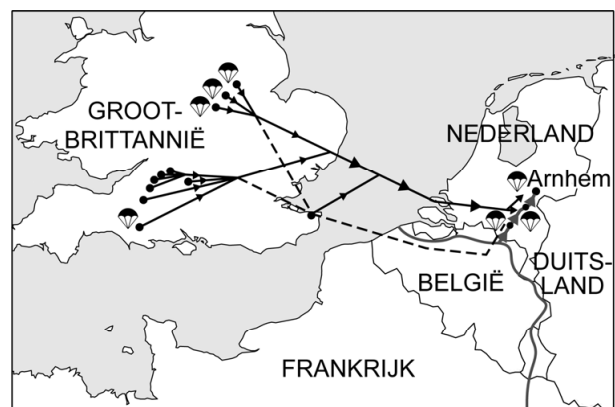
Legenda:

→ Japanse opmars

kaart 3

kaart 4

Legenda:

☪ parachutisten

bron 5

Hieronder staan vier gedichten over de Eerste Wereldoorlog:

gedicht 1

Ik weet niet of ik sterven zal.
Zal een mes mij snijden?
Zal een kogel of een bajonet mij
een wrede dood bereiden?

gedicht 2

Zal giftig of verstikkend gas
mijn longen binnendringen?
Of zal het moordende metaal
mijn ingewanden verwringen?

gedicht 3

Zou een tegenstander straks
mijn vlees aan flarden rijten (= *scheuren*)?
Of zal bij een strijd van man tegen man
een zwaard mijn schedel splijten?

gedicht 4

Het voedsel begint te ontbreken
tot zelfs in ons neutrale land.
Hoe zal het dan zijn in de streken
waar het krijgsvuur is ontbrand?

bron 6

Een sierbord om de Eerste Wereldoorlog te herdenken (1918):

Toelichting

Op het sierbord staat:

Kaarten en bons (= *bonnen*), wat een tijd kost gij (= *kosten jullie*) ons.

Op de rand staat: brood, boter, koffie en kaas.

Onderaan staat: 1918.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.